

**VLAAMSE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

DE RAAD

ZITTING 2021-2022

Nr. 9

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van vrijdag 18 maart 2022

Ochtendvergadering

INHOUD

BERICHTEN VAN VERHINDERING.....	3
SAMENGEVOEGDE VRAGEN OM UITLEG (R.V.O., ART. 59, 6, B)	3
- van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de Robin-pas in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
- van mevrouw Hilde Sabbe aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de Robin-pas en andere initiatieven om de schoolfactuur te verlichten	
<i>Sprekers: Bianca Debaets – Hilde Sabbe – Gilles Verstraeten – Jan Busselen – Sven Gatz, collegelid</i>	

Vragen om uitleg (R.v.O., art. 59)	10
- van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende het virtueel museum van Vlaanderen	
<i>Sprekers: Mathias Vanden Borre – Sven Gatz, collegelid</i>	
- van mevrouw Bianca Debaets aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid en aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de mogelijkheden omtrent ‘sociale kruideniers’ in het kader van voedselarmoede	
<i>Sprekers: Bianca Debaets – Juan Benjumea Moreno – Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid</i>	
- van mevrouw Bianca Debaets aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende duaal leren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
<i>Sprekers: Bianca Debaets – Arnaud Verstraete – Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid</i>	
- van mevrouw Khadija Zamouri aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de make-over van lerarenkamers in Brusselse Nederlandstalige scholen	
<i>Sprekers: Carla Dejonghe – Jan Busselen – Sven Gatz, collegelid</i>	
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	22
SAMENGEVOEGDE VRAAG OM UITLEG EN ACTUALITEITSVRAAG (R.v.O., art. 59 en art. 60)	22
- Vraag om uitleg van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de gevluchte Oekraïense kinderen en jongeren die naar school moeten	
- Actualiteitsvraag van mevrouw Els Rochette aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over de opvang van Oekraïense vluchtelingen in Brussel	
<i>Sprekers: Gilles Verstraeten – Els Rochette – Sven Gatz, collegelid</i>	
BIJLAGEN	29
TREFWOORDENREGISTER	30

9de vergadering

Vergadering van vrijdag 18 maart 2022

OCHTENDVERGADERING

De vergadering wordt om 9.36 uur geopend.

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Mevrouw Cieltje Van Achter en mevrouw Soetkin Hoessen zijn verontschuldigd vandaag.

De heer Dominiek Lootens-Stael, mevrouw Lotte Stoops en mevrouw Khadija Zamouri zijn verontschuldigd wegens gezondheidsredenen, net zoals collegelid Pascal Smet.

Tevens is collegevoorzitter Elke Van den Brandt verontschuldigd wegens ambtsverplichtingen in het buitenland.

SAMENGEVOEGDE VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59, 6, b)

Robin-pas

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Fijn u allen weer terug te zien, bijna allemaal toch. In het verleden heb ik u al vaker bevraagd over het Boekencheck-project en over de evolutie van de onbetaalde schoolfacturen, maar vandaag pols ik u over de Robin-pas, een van de vele mooie initiatieven dat tegemoet wil komen aan de noden van vele kinderen die het thuis financieel moeilijk hebben.

Het is de bedoeling van de pas om gezinnen van kwetsbare leerlingen oplossingen aan te bieden. Het gaat vooral om de aankoop van schoolmateriaal, via kortingen of gespreide betalingen. Er worden ook oplossingen op maat uitgewerkt.

Deze maand berichtte *De Standaard* dat het project eigenlijk moeilijk van de grond komt, zeker in gebieden met een hoger percentage kansarmoede en waar veel gezinnen wonen die het financieel moeilijk hebben. Dat heeft waarschijnlijk te maken met de lage bekendheidsgraad. In Brussel zouden er maar 6 scholen aan deelnemen.

Kan u dat bevestigen? Zijn er inderdaad maar 6 scholen die eraan deelnemen? Hoe komt het dat er geen andere scholen deelnemen? We weten allemaal dat er in alle 19 gemeenten scholen zijn die met dat soort van problemen te kampen hebben.

Hoeveel scholen, maar ook hoeveel uitgereikte passen zijn er geteld? Denkt u dat het met een lagere bekendheid heeft te maken? Moet er in dat geval dan geen sensibiliseringsactie aan te pas komen, omdat ouders die van deze groep deel uitmaken het bestaan ervan misschien niet kennen?

Is de manier van aanbod van de Robin-pas aanvullend aan de aanpak van vzw Krijt? Welke ondersteuning komt er vanuit de VGC? Hoe werkt de VGC mee aan het Vlaamse project om met Vlaamse uitgeverijen afspraken te maken over de ontwikkeling en het gebruik van het lesmateriaal? Ik denk aan handboeken, invulboeken, maar ook aan onderwijssoftware dat steeds meer ingang vindt in het onderwijs.

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-Vooruit): Het is al vaker gezegd dat heel wat kinderen in Brussel zich in een kwetsbare situatie bevinden. Het hoeft niet alleen maar om financiële problemen te gaan, al speelt dat een grote rol. Ouders hebben het geld niet om hun kinderen op schoolreis te laten gaan. Dat zorgt uiteraard voor problemen bij deze kinderen, of ze worden in hun ontwikkeling geremd. Gelukkig zijn er verschillende initiatieven om de schoolfactuur betaalbaar te houden. Zo nam de VGC zeer terecht in haar Bestuursakkoord 2019-2024 op: *“We sensibiliseren en begeleiden Brusselse scholen om hun facturen zo laag mogelijk te houden en we bepleiten natuurlijk een maximumfactuur voor het onderwijs.”* Het College maakt er ook werk van. Zo is er het project Connect waarbij het OCB samenwerkt met vzw i-mens om een link te leggen tussen het onderwijs en de welzijnssector. De ouderbetrokkenheid staat hier centraal.

De Vlaamse Regering riep de Robin-pas in het leven waarmee financieel kwetsbare gezinnen schoolaankopen kunnen doen, in samenwerking met bedrijven die kortingen bieden. Het succes daarvan met 9.000 passen bleek tot nu toe beperkt; 12.000 passen zijn intussen effectief uitgereikt. In regio's met de meeste uitdagingen bleek het succes, verrassend genoeg beperkt, ook in Brussel. De diversiteit van vermelde voorbeelden toont meteen het probleem ervan aan.

De inspanningen, hoe lovenswaardig ook, zijn nogal versnipperd. Uit reacties die we ontvingen is het voor scholen niet altijd duidelijk waar ze voor welke subsidie terechtkunnen. Sommige oproepen ontsnappen aan hun aandacht of ze kijken op tegen de administratie ervan.

Hoe verloopt het project bij i-mens en OCB? Hoe verloopt de toegang tot het welzijnswerk? Is die verbeterd? Hebt u zicht op het bereik, op het aantal ouders en het aantal doorverwijzingen? Werd de aanpak verbreed naar andere scholen? Was de oproep voor kwetsbare groepen eenmalig? Komen er middelen vanuit Vlaanderen voor een nieuwe oproep? Hebt u de pas reeds geëvalueerd? Bent u tevreden over het bereik? We vingen signalen op dat er administratieve verplichtingen waren die sommige mensen ervan weerhielden om er een beroep op te doen. Is er ruimte voor beterschap? Denkt u dat de vele initiatieven rond armoede op scholen te versnipperd zijn? Daardoor kunnen scholen immers niet alles opvolgen. Ziet u daarin een coördinerende rol voor de VGC weggelegd?

Dat doet ze vandaag al deels door bv. de VGC-website te linken naar andere gewestelijke subsidies. Kan dat nog worden uitgebreid?

De verdeling van de Robin-pas is een taak van Vlaanderen. Werd de VGC daarbij betrokken? Hielp ze bv. bij de promotie of ondersteuning bij het gebruik via haar kanalen?

Kunt u wat meer toelichting geven bij andere VGC-initiatieven om de facturen zo laag mogelijk te houden en de schulden menswaardig te innen? Hebt u al overleg gehad met Vlaams minister Ben Weyts over een maximumfactuur in het secundair onderwijs?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik wil even de context schetsen. De Robin-pas is een privaat initiatief van de Stichting Robin in samenwerking met een hele reeks private partners, voorzieners van schoolmateriaal, uitgevers enzovoort. Dat project zit nog in een proeffase. De Vlaamse overheid, met name Vlaams minister Ben Weyts, heeft een steun van 100.000 euro toegekend om te helpen om dat project bekender te maken en wil kijken of dat een gedeeltelijk antwoord kan bieden, zeker in Brussel. We kennen ons publiek. We hebben het daar regelmatig over. Heel veel jongeren groeien op in een moeilijke situatie. Een op vier kinderen leeft in armoede en in een gezin waar de ouders geen werk hebben. Dat is moeilijk.

Dat project kan een deel van het antwoord zijn, maar ik sluit me aan bij een deel van de opmerkingen van mevrouw Hilde Sabbe dat het soms wel wat veel is. Er zijn heel wat initiatieven van de VGC en van de Vlaamse Gemeenschap, en de Robin-pas komt er nu bij. Ik vind het zelf een interessant project omdat het de gezinnen helpt om een zekere autonomie op dat vlak te herwinnen. Ik vind zo'n manier van werken altijd interessant. Maar ik kan me inbeelden dat mensen soms het bos door de bomen niet meer zien. Het zou interessant zijn om een overzicht te krijgen van de bestaande initiatieven. Wat doet de VGC en wat doet de Vlaamse Gemeenschap? Kunnen de verschillende initiatieven met elkaar worden verbonden? In het kader van de schooluitval bv. waren er heel wat initiatieven die allemaal apart functioneerden. In een hoorzitting in de Commissie voor Onderwijs van het Vlaams Parlement hebben de actoren getuigd dat ze allemaal samenwerken om een zo fijnmazig mogelijk net te creëren zodat, als een initiatief voor een kind niet werkt, dat onmiddellijk wordt opgevangen door een ander initiatief. Het zijn eigenlijk communicerende vaten die samen een fijnmazig net vormen. Ik stel me die vraag of dat ook mogelijk is bij de schoolfactuur. Het zou al goed zijn om een overzicht te hebben, want ik erken dat er veel initiatieven zijn.

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik ken de Robin-pas niet. Dat is iets nieuw voor mij. Ik vind het opvallend dat de privésector de overheid moet helpen bij het verlenen van het recht op onderwijs en op toegang tot onderwijsboeken. Ik heb zelf in het onderwijs gestaan en ik heb zelf gezien hoe elk jaar opnieuw hetzelfde boek moet worden aangekocht. Het is een echte *business* geworden voor een aantal uitgeverijen om leraren aan te schrijven en hun methodes te verkopen in plaats van die boeken gewoon door te geven.

Ik merk op dat het gaat over een heel versnipperde aanpak. De vraag waarom die niet wordt gecoördineerd, is heel terecht. Die aanpak is gebaseerd op aanbod in plaats van op screening en opsporing. De vraag in deze stad is enorm en de armoede is groot. We moeten ervoor zorgen dat iedereen toegang heeft en niet gewoon vertrekken van een aanbodaanpak.

Het gaat opnieuw om projectmatige ondersteuning. Voor mensen in armoede, en zeker voor kinderen van wie we willen dat ze op hun 18 jaar alle middelen hebben om stabiel en met beide voeten op de grond aan het leven te beginnen, moeten we zorgen voor een structurele begeleiding. Is er een analyse van de aanpak geweest? Waarom wordt er gekozen voor een versnipperde projectmatige aanpak gebaseerd op aanbod en niet voor een structurele coherente aanpak gebaseerd op screening?

De heer Sven Gatz, collegelid: Zoals sommigen hebben opgemerkt, is Stichting Robin een private stichting die zich in de huidige fase richt op de betaalbaarheid van schoolboeken en ander verplicht lesmateriaal in het middelbaar onderwijs. Daartoe hebben ze de Robin-pas ontwikkeld. Er zijn momenteel 2 soorten van die passen in omloop, namelijk type 1 en type 2. Met de pas type 1 kunnen de ouders een kosteloos afbetalingsplan krijgen en de zekerheid dat er niet met een incassobureau zal gewerkt worden. Bij de passen type 2 geldt hetzelfde, maar wordt er ook een korting van 25 % toegekend op de totaalsom. Stichting Robin ontving van de Vlaamse overheid tweemaal een subsidie van 100.000 euro om onder andere het systeem van de Robin-passen en de website uit te bouwen.

Wat betreft de vraag over de cijfers en de acties in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, heeft de vzw voor het eerste werkjaar, op basis van een aantal criteria, zelf scholen geselecteerd die konden intekenen op het project. Het gaat om scholen met zowel een hoge als met een lage OKI-index. Die index wordt berekend op 4 leerlingenkenmerken: thuistaal niet-Nederlands, laag opleidingsniveau van de moeder, ontvangen van een schooltoelage en wonend in een buurt met een hoge mate van schoolse vertraging. De stichting houdt ook rekening met de geografische spreiding, de netten waartoe ze behoren, het werken met verschillende betrokken distributeurs. Op die manier hebben ze 110 scholen benaderd, waarvan er 98 effectief “Robin-school” zijn geworden. De VGC werd niet betrokken bij de selectie van de scholen in Brussel. De scholen werden via gesloten oproep geselecteerd.

Mevrouw Bianca Debaets sprak over 6 scholen die deelnamen, maar het zijn er 7. Ik som ze even op: Don Bosco kreeg 154 passen type 1 toegekend en 39 passen type 2; het Sint-Niklaasinstituut-Autonome Eerste graad kreeg 57 passen type 1 toegekend en 15 passen type 2 en de andere vestiging van het Sint-Niklaasinstituut 166 passen type 1 en 51 passen type 2. Het Regina Pacisinstituut kreeg 207 passen type 1 en 52 passen type 2; het meertalige Atheneum Sint-Pieters-Woluwe kreeg 138 passen type 1 en 36 passen type 2; de Sint-Lukas Kunsthumaniora kreeg 53 passen type 1 en 13 passen type 2 en het Lutgardiscollege ontving 102 passen type 1 en 25 passen type 2. In totaal kende de vzw dus 877 passen type 1 toe en 231 passen type 2. We hebben geen verdere informatie over de onderwijsvorm.

De Vlaamse Gemeenschap is als subsidiërende overheid bezig met de evaluatie van het project. Cijfergegevens over hoeveel van die passen effectief verzilverd werden, zijn nog niet gekend. Die cijfers zullen in april 2022 beschikbaar zijn via het online portaal dat in opbouw is. Het debat gaat zeker voort.

Mevrouw Bianca Debaets stelde een vraag over vzw Krijt. Die vzw ziet de Robin-pas niet als een aanvulling op haar acties. Haar kritiek op de pas is gelijkaardig als de kritiek die geuit werd in de Commissie voor Onderwijs van 10 maart 2022 in het Vlaams Parlement. Het verslag daarvan kunt u daar nalezen. Vzw Krijt ziet de Robin-passen als een “soort ethische sticker” waarachter de boekenleveranciers zich kunnen verschuilen zonder dat ze hun aanpak grondig moeten aanpassen. Haar aanpak bestaat erin om scholen bewust te maken de kosten voor alle kinderen zo laag mogelijk te houden.

In de strijd tegen onbetaalde schoolfacturen is het voor de school cruciaal dat ze een preventief beleid voert en vormgeeft aan een schoolkostenbeleid dat afgestemd is op de schooleigen context met als doel de schoolkosten voor ouders tot een minimum te beperken.

De ondersteuning en de begeleiding die de VGC hierin biedt via het Onderwijscentrum Brussel is al een aantal keer uitgebreid aan bod gekomen in de Raad. Tijdens het schooljaar 2020-2021 volgden 12 van de 100 onderwijsondersteuners van het OCB een *train-the-trainer*-traject bij vzw Krijt om nog meer scholen rond dit thema in Brussel te kunnen begeleiden. Daarnaast ontwikkelde het OCB ook een online *tool* in de vorm van een leerpad dat leerkrachten zelfstandig kunnen doorlopen.

De ‘kwaliteitsalliantie Leermiddelen’ is een onafhankelijke werkgroep die, in opdracht van de Vlaamse minister van Onderwijs, de handboeken en digitale leermiddelen in het Vlaams onderwijs onder de loep neemt en - waar nodig - in haar advies aan de minister mogelijke bijstellingen zal suggereren.

Behalve de aanbieders, onder meer de uitgevers en de gebruikers, namelijk leerkrachten, scholieren en ouders, zullen ook wetenschappers, lerarenopleiders en mensen uit de inspectie- en pedagogische begeleidingsdiensten mee input leveren. Er wordt ook gekeken naar de invulboeken. De VGC is daar niet bij betrokken, maar vraagt uiteraard om op de hoogte te worden gehouden.

Sinds 2017 werkt vzw i-mens in Brussel, samen met het OCB, aan het project Connect over ouderbetrokkenheid in enkele basisscholen. Dat is een essentieel element voor het verhogen van de ontwikkelingskansen van de kinderen op school. Met Connect worden scholen en ouders ondersteund om de ouderbetrokkenheid te bevorderen en de toegang tot het welzijnswerk voor die gezinnen te verzekeren.

Er wordt ingezet op een grote waaier aan activiteiten: zitmomenten, schoolpoortacties, koffiecontacten, ouder-kind activiteiten, overleg met de school enzovoort. Het aandeel individuele gesprekken met ouders blijft daarbij het hoogst. Die gaan voornamelijk over financiële kwesties, over brieven waar ouders zich geen raad mee weten of over algemene vragen over opvoeding. Na verzelfstandiging van de lopende projecten is er opnieuw ruimte voor partnerschappen met nieuwe scholen.

Ik geef ook nog mee dat vanuit de Algemene Directie Welzijn, Gezondheid en Gezin van de VGC vanaf volgend schooljaar een aantal scholen uit de gemeenten Jette, Koekelberg en Anderlecht een samenwerking zullen aangaan met welzijnspartners van het Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO). Daarnaast krijgen heel wat organisaties subsidies om versterkt om te gaan met mensen in armoede. Dat zal verder verduidelijkt worden in het Armoedeplan van de VGC dat in opmaak is.

Wat betreft de schoolkosten, heeft de Vlaamse Regering in het kader van haar Covid-19-maatregelen beslist om aan de VGC in 2020 een eenmalige subsidie van 750.000 euro toe te kennen ter ondersteuning van het consumptiebudget voor kwetsbare doelgroepen. De VGC heeft die middelen ingezet om tussen te komen in de schoolkosten van kwetsbare gezinnen die het moeilijk hebben met het betalen van de schoolrekening. Van die enveloppe is op dit ogenblik 677.000 euro gebruikt. Het is goed dat de VGC dat heeft kunnen doen. Er is een duidelijke vraag naar die ondersteuning: het gaat om 90 % van het totaalbedrag.

De VGC is momenteel bezig met het afronden en evalueren van dat subsidiekader. Dat gebeurt ook met de input van de verschillende onderwijskoepels. In ieder geval heeft de VGC voor die

doelstelling in haar Meerjarenplan 2021-2025 dezelfde middelen ingeschreven voor de volgende jaren.

De vraag over het bundelen van initiatieven en subsidies is terecht en pertinent. We voelen dat allemaal aan. Via het onderwijskanaal op www.vgc.be proberen we een overzicht te bieden van alle zaken waarvoor scholen in aanmerking kunnen komen. We willen met de subsidielijn primordiaal een verschil maken. De andere zaken kunnen daarbij aansluiten en we willen dat doen over de beleidsdomeinen heen. Niet alleen op de website, maar ook in de nieuwsbrief BrusselDirect voor scholen en onderwijspartners vermelden we regelmatig initiatieven en ontwikkelingen. Het feit dat scholen in grote mate hebben ingetekend voor die ondersteuning, betekent dat die communicatie werkt, al ben ik er me van bewust dat die niet perfect is.

Deze discussie, die zich op Vlaams niveau afspeelt, is niet nieuw. Enerzijds, biedt de maximumfactuur transparantie; ouders weten wat ze kunnen verwachten. Anderzijds, blijven gespreide betalingen, het sensibiliseren van scholen, bemiddeling en het opleiden van leerkrachten rond armoede heel belangrijk. De VGC wil hier op blijven inzetten. Daarnaast willen we scholen verder ondersteunen bij het organiseren van betaalbare educatieve activiteiten en toegankelijke opvang, alsook het aankopen van extra materialen, uitrusting, enz... Hier worden bijkomende middelen voor vrijgemaakt.

Ik hoop dat ik zo een algemeen overzicht heb geschetst. Ik meen dat de nieuwe actie een groot verschil maakt in de rechtstreekse hulp voor scholen en leerlingen. Ik ben niet van mening dat de Stichting Robin een slecht initiatief is, het moet wel nog geëvalueerd worden. Ik ben ook niet van oordeel dat private partners geen rol kunnen spelen in het lenigen van de nood maar de hoofdverantwoordelijkheid moet bij de overheid blijven.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Mijnheer het collegelid, u stelde dat vzw Krijt zelf al 110 scholen had aangeschreven. Daarvan nemen er maar 7 deel aan het project. Hadden de andere scholen geen interesse of werden ze niet geselecteerd door de Stichting Robin?

Er zijn inderdaad heel wat initiatieven. Dat zorgt voor versnippering. Niet alleen ouders maar ook schooldirecties zien door de bomen het bos niet meer. Ik ben niet de mening van de heer Jan Busselen toegedaan dat private initiatieven geen goede rol kunnen spelen. Als echter alle druk op deze initiatieven rust, faalt de overheid in haar taak. Er moet blijvend geïnvesteerd worden in structurele oplossingen. Kansarmoede blijft bestaan en zal alleen maar toenemen.

Mevrouw Hilde Sabbe (one.brussels-Vooruit): Ik blijf het jammer vinden dat de versnippering niet wordt aangepakt. Mijn partij blijft natuurlijk grote voorstander van de maximumfactuur en gratis maaltijden voor kwetsbare kinderen.

Zal het budget van 750.000 euro voor de oproepkosten door de VGC worden verdergezet?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Het zou nuttig zijn om alle actoren, die ondersteuning bieden aan scholen, samen te brengen zodat er overlegd en samengewerkt kan worden. Ik ben het niet eens met collega Jan Busselen. Laat 100 bloemen bloeien. Laat verschillende initiatieven samenwerken. Zo kunnen blinde vlekken opgevuld worden. Natuurlijk op voorwaarde dat er geen chaos ontstaat.

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik had een bijkomende vraag over de 677.000 euro van de 750.000 euro die werd gebruikt. Werd dat bedrag verdeeld over meerdere jaren?

Het is positief dat vzw Krijt samenwerkt met het OCB. Ik ben tevreden dat er een organisatie bestaat die de coördinatie van initiatieven deels op zich neemt. Toch hebben we te maken met versnippering.

Met betrekking tot de Robin-pas, geeft vzw Krijt aan dat de situatie echt problematisch is. Het kan niet de bedoeling zijn dat scholen zelf moeten beslissen wie in aanmerking komt en wie niet. Die verantwoordelijkheid moet bij de overheid liggen.

Collega Gilles Verstraeten, ik heb gezien hoe die bloemen bloeien. Het gaat om leerlingen die geen schoolboeken hebben en moeten rekenen op de *goodwill* van leerkrachten en kaderend personeel. Het gaat niet om een kleine bijkomende nood die gemakkelijk ingevuld kan worden door private initiatieven, maar om het fundamentele recht om onderwijs te volgen. De kinderarmoede in Brussel is tussen 2000 en 2018 met 3 % gestegen en zal blijven stijgen. Ik denk dat u de situatie te positief inschat.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik ben enkel blij dat private initiatieven kunnen helpen. Ik ga niet licht over de armoedeproblematiek, dat blijkt ook uit de vele tussenkomsten die ik in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement over dit onderwerp deed.

Collegelid Sven Gatz: Onder de 110 scholen die aangeschreven werden, bevinden zich zowel Vlaamse als Brusselse scholen. De 7 scholen die hebben ingetekend, zijn Brusselse scholen. Dat verklaart het grote verschil tussen die cijfers.

Ik wil benadrukken dat de onderwijswebsite van de VGC wel degelijk een duidelijk overzicht biedt van bestaande initiatieven. Scholen worden ook op de hoogte gehouden door een nieuwsbrief.

Er wordt wel degelijk structurele hulp aangeboden. Die hulp bestaat uit 3 lagen. De eerste laag bevindt zich op Vlaams en Brussels niveau. Daaronder vallen de maximumfactuur en de hulp van OCMW 's. De tweede laag bestaat uit de nieuwe beleidslijn die 750.000 euro voorziet om schoolkosten op te vangen, zoals de aankoop van materiaal of het aanbieden van gratis maatlijden. Deze beleidslijn is een stevige structurele overheidsmaatregel. De derde laag zijn complementaire initiatieven. De VGC evalueert het pakket nog, dat neemt tijd in beslag. De voorbije 2 jaren werden zowel de scholen alsook onze Administratie op de proef gesteld. Ik wil graag een debat voeren over de relatieve versnippering eens er meer duidelijkheid is over de gegevens. Er is ruimte voor verbetering en voor samenwerking met private initiatieven. Het is positief dat de VGC de voorbije jaren nieuwe budgetten heeft kunnen vrijmaken die verder gehandhaafd zullen worden om een antwoord te bieden op de maatschappelijke nood in Brussel.

- *Het incident is gesloten.*

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)**Virtueel museum van Vlaanderen**

De voorzitter: Wegens afwezigheid van collegelid Pascal Smet zal collegelid Sven Gatz deze vraag om uitleg beantwoorden.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het virtueel museum moet de Vlaamse geschiedenis en cultuur toegankelijk maken voor een breed publiek aan de hand van een digitale beleving van het erfgoed, verspreid over Vlaanderen en daarbuiten.

De geschiedenis en cultuur van Vlaanderen is meer dan een rijke verzameling van erfgoedobjecten. Het gaat niet alleen om roerend erfgoed, schilderijen, wandtapijten, meubelstukken, juwelen, werktuigen, gebruiksvoorwerpen en voertuigen, maar ook om immaterieel erfgoed, onroerend erfgoed en historische gebeurtenissen. Het is niet mogelijk om al deze verschillende cultuuruitingen in een fysiek museum onder te brengen. Daarom gaat de voorkeur uit naar een virtueel museum. In de virtuele wereld bestaat geen plaatsgebrek.

Daarnaast bevinden belangrijke erfgoedstukken zich in diverse publieke collecties, zoals in musea, culturele archiefinstellingen, erfgoedbibliotheken, bij grote private verzamelaars of in kerken, kloosters en universiteiten. Deze organisaties en instellingen zijn waarschijnlijk niet bereid om topstukken of sleutelwerken uit hun collecties in langdurige bruikleen te geven.

Het wordt meer dan een website met informatie over de Vlaamse meesters. Het museum streeft 2 doelstellingen na. Ten eerste, wil het de interesse van het publiek wekken door middel van vernieuwende, digitale erfgoedbelevingen. Ten tweede, wil het een meerwaarde creëren voor de erfgoedsector. Er wordt gedacht aan allerhande digitale toepassingen die de Vlaamse cultuur tot in de huiskamer moeten brengen of die al bestaande collecties door *virtual reality* kunnen verrijken. Het is niet de bedoeling dat het virtueel museum bestaande initiatieven zoals de erfgoeddatabanken vervangt. De meerwaarde van het project ligt in het valoriseren van wat er al is, door het dichterbij de burger te brengen.

Het Departement Cultuur, Jeugd en Media leidt de uitwerking van het concept voor het museum. Er werd een projectleider aangesteld. Daarnaast wordt er een samenwerking uitgebouwd met vele partners: de brede erfgoedsector, Digitaal Vlaanderen, de creatieve en digitale sector, enz...

Brussel heeft altijd een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van Vlaanderen en de Nederlanden. In welke mate is de VGC betrokken bij de oprichting van het virtueel museum van Vlaanderen?

Het virtueel museum zal aansluiting zoeken bij bestaande initiatieven voor erfgoeddigitalisatie. Ik denk bv. aan de Erfgoeddatabank van de VGC. Lopen die initiatieven samen? Kunt u dat verduidelijken?

Collegelid Sven Gatz: Ik spreek in naam van collegelid Pascal Smet.

Voor dit initiatief is er op dit moment geen specifieke vraag of toenadering ten aanzien van de VGC of Brussel. Net als andere partners uit het erfgoedveld, zoals het AMVB, wordt onze Erfgoedcel wel degelijk op de hoogte gehouden van het traject dat momenteel volop loopt.

In mei 2021 was er een eerste uitwisseling met de Erfgoedcellen, gevolgd door een sessie in het najaar met afgevaardigden uit de erfgoedsector rond de wisselwerking en samenwerking tussen beide, onder andere met de reeds bestaande erfgoeddatabanken.

Uit een brede bevraging die gebeurde in het najaar van 2021, kwam duidelijk naar voren dat het bepalen van de inhoud een belangrijke bezorgdheid is: wat zal er worden verteld in dit virtueel museum van Vlaanderen en welke keuze van erfgoedelementen zal er worden gemaakt?

Tijdens 2022 zal de inhoud verder worden bepaald in dialoog met het publiek en de erfgoedsector. Het traject werd voorgesteld in februari 2022 tijdens de eerste ontwerpdagen.

Ik kan dus enkel medelen dat het project loopt, maar voor verdere vragen verwijs ik u naar collegelid Pascal Smet.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het antwoord is summier. U antwoordt natuurlijk in naam van collegelid Pascal Smet. Ik kan moeilijk echt doorduwen. Ik zal de vraag dus opnieuw aan collegelid Pascal Smet moeten stellen. Omdat het antwoord zo summier is, heeft het misschien een kleine teleurstelling in de kiem.

Ik heb het verslag van de besprekingen in het Vlaams Parlement gelezen. Parlementsleden van Vooruit – of moet ik one.brussels zeggen? – waren alleszins redelijk kritisch. Ik hoop niet dat we de kritiek die in het Vlaams Parlement is geuit, ook hier proberen te vertalen in een niet zo bereidwillige medewerking. Ik hoop dus dat de VGC en de bestaande erfgoedinitiatieven in Brussel wel degelijk kunnen meewerken aan dit initiatief. Volgens mij is er heel veel potentieel. Het wordt ook vanuit Vlaanderen gefinancierd. Hopelijk is er een uitgestoken hand vanuit Vlaanderen om hieraan mee te werken. Ik roep de VGC en collegelid Pascal Smet op om er werk van te maken dat Brussel een rol speelt in het virtueel museum van Vlaanderen.

De voorzitter: Ik ontving zopas een bericht van het kabinet dat collegelid Pascal Smet meeluistert.

- *Het incident is gesloten.*

Mogelijkheden omtrent ‘sociale kruideniers’ in het kader van voedselarmoede

De voorzitter: Aangezien collegevoorzitter Elke Van den Brandt verontschuldigd is, zal collegelid Sven Gatz deze vraag beantwoorden.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Deze vraag betreft opnieuw de problematiek van kansarmoede, dit keer niet bij leerlingen, maar bij studenten. De aanleiding voor deze vraag was een krantenartikel waaruit bleek dat een sociale kruidenier de deuren had geopend op de campus Ceria. Daar kunnen studenten voor een paar euro een voedselpakket oppikken, met onder meer groenten, brood en rijst. Het initiatief is genomen of wordt ondersteund door de

Cocof en een private vzw die een grotere solidariteit onder studenten willen stimuleren. Volgens dat artikel heeft die vzw eerder al 5 soortgelijke sociale kruidenierszaken geopend.

Volgens experts is de armoede tijdens de coronacrisis gestegen. Daarvoor hoeft men eigenlijk geen expert te zijn, want we weten allemaal dat de armoede is gestegen bij leerlingen, hun gezinnen en ook bij studenten. Om het toch nog maar eens te staven: begin februari 2022 raakte bekend dat een recordaantal mensen een beroep hadden gedaan op de voedselbanken, goed voor meer dan 22.000 ton aan voedsel. Dat is enorm. Ik denk ook aan een initiatief van de VUB, die een noodfonds had opgericht, waarop 1 op 5 van hun studenten een beroep moet doen.

Kent u dit initiatief? Hebt u of de Administratie met de initiatiefnemers al contact gehad en bekeken of er ook vanuit het College ondersteuning mogelijk is? Ik bedoel dan niet specifiek voor datzelfde project, want dat kan waarschijnlijk al op voldoende steun rekenen. Op andere plaatsen, al dan niet verbonden aan hogescholen in Brussel, zijn er echter misschien ook dergelijke noden. Misschien kan zo'n sociale kruidenier ook daar wat soelaas bieden.

Hebt u daarover al overleg gepleegd met armoedeorganisaties? Het is belangrijk te weten wat hun visie daarop is. Welke verbeter- of aandachtspunten werpen zij op? Of zijn zij heel enthousiast over dat soort initiatieven? Misschien bestaan er voor voedselarmoede in combinatie met hogescholen en universiteiten nog andere oplossingen of tegemoetkomingen.

Hebt u, ten slotte, zicht op de omvang van de armoede bij de Brusselse studentenpopulatie? Durven universiteiten en hogescholen daarop een cijfer plakken als u met hen daarover in gesprek gaat?

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen): In uw vraag ontbreekt nog het aspect van de samenwerking met de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) en de OCMW's. Er wordt veel verwezen naar de Vlaamse Gemeenschap, in het bijzonder naar het Nederlandstalig onderwijs. Maar vandaag de dag zijn het vooral de Brusselse OCMW's en de GGC die de sociale kruideniers ondersteunen en de problematiek van voedselarmoede aanpakken. U bent hier om het antwoord van collegevoorzitter Elke Van den Brandt mee te delen, maar ik was benieuwd of er een samenwerking met de GGC en de Cocof bestaat. Worden die linken gelegd? Het lijkt me evident om daarop maximaal in te zetten en misschien specifieke sociale kruideniers voor Nederlandstaligen op te richten. Voor sociale kruideniers zijn echter vooral de bereikbaarheid en nabijheid belangrijk. Daarnaast moet er een goede samenwerking zijn met de Cocof en de OCMW's die al sociale kruideniers ondersteunen, om na te gaan hoe die meer bekendheid kunnen krijgen bij de scholen.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik stel opnieuw vast dat zowel de heer Juan Benjumea Moreno als ikzelf bevoegdheidsobsédés zijn. Ik maakte me immers dezelfde bedenking. We zijn allebei redelijk actief in het bicommunautaire veld, waar veel discussie is over voedselarmoede, voedselbanken, initiatieven zoals sociale kruideniers enzovoort. Er wordt nagegaan of een systeem van voedselbonnen kan worden veralgemeend. Zoals mevrouw Bianca Debaets terecht aanhaalt, werkt de Cocof in een vrij specifiek kader, namelijk het onderwijs. De ruimere initiatieven op het vlak van voedselhulp zijn uit hun aard veeleer bicommunautair. Honger kent geen taal. Het doet er dus niet echt toe of men thuis Nederlands, Frans of een andere taal spreekt. Als men geen eten op tafel kan zetten, is dat een probleem, ongeacht welke taal men spreekt.

Dit gezegd zijnde, kunnen we zeker een initiatief nemen in het kader van het kruispunt tussen Onderwijs, Welzijn en de VGC. Ik denk dan automatisch aan Coovi. Ik vraag me af of daar al iets in die zin bestaat. Zij produceren met hun leerlingen verschillende soorten voedsel. Zij hebben bv. een stand op de kerstmarkt in Anderlecht. Ik vermoed dat zij wel wat overschotten of dergelijke hebben. Misschien valt binnen dat kader iets te organiseren? Als we zo'n initiatief nemen, zou het geen slechte zaak zijn om dat te coördineren met het bredere beleidskader dat voornamelijk onder de bevoegdheid van de GGC valt.

Collegelid Sven Gatz: De vzw ASEB waarnaar u verwijst, is een initiatief dat ontstaan is aan de ULB. De vzw richt zich naar studenten in een precaire situatie en ondersteunt hen via voedselhulp. De 5 sociale kruideniers die deze vzw oprichtte, zijn gelegen op de campussen van de ULB en in hogescholen waarmee een partnerschap is afgesloten. De vzw werkt in nauw partnerschap met de OCMW's in de betrokken gemeenten en de sociale dienst voor studenten.

Er bestaan 2 belangrijke vormen van ondersteuning van sociale kruideniers en initiatieven voor voedselhulp in Brussel: ten eerste, is er de opdracht van de OCMW's inzake voedselhulp en de voedselbanken; ten tweede, is er langs Franstalige kant een decreet betreffende voedselhulp, op basis waarvan sociale kruideniers en sociale restaurants erkend en gefinancierd worden.

Langs Vlaamse kant is er geen soortgelijk decreet. We beschikken dus niet over een structureel kader waarop initiatieven kunnen worden geënt.

Aangezien de federale overheid de opdracht inzake voedselhulp toekent aan de OCMW's, moet er in eerste instantie gekeken worden naar initiatieven vanuit die kant. Zo richtte het OCMW van Brussel het DREAM-project (Distributie en Recuperatie van EtenswAren in Mabru) op in samenwerking met de Brusselse Vroegmarkt. Via dit project worden onverkochte verse groenten en fruit gerecupereerd bij de handelaars van de Vroegmarkt en andere leveranciers zoals grootwarenhuizen om ze opnieuw te verdelen onder Brusselse verenigingen die actief zijn op het vlak van voedselhulp. Verschillende armoedeverenigingen doen reeds een beroep op dit project voor hun voedselpakketten.

Wat de contacten van het College met deze partners en initiatieven betreft, heeft de VGC geen contact met individuele sociale kruideniers. Wel is er regelmatig contact en overleg met het Overlegplatform Voedselhulp van de FDSS, de federatie van sociale diensten. De VGC maakt samen met deze federatie deel uit van de GGC-werkgroep 'Toegang tot rechten', waar de GGC de samenwerking tussen de OCMW's, de Cocof, de VGC en alle ondersteuningsorganisaties voor welzijn rond de toegang tot basisrechten wil versterken. De toegang tot voeding is uiteraard een belangrijk thema van deze werkgroep.

De werkgroep 'Toegang tot rechten' is trouwens de voortzetting van de 'Taskforce sociale noodhulp' die in het begin van de coronacrisis werd opgestart en die aan de basis lag van een aantal projecten inzake voedselhulp, waarbij ook een aantal Nederlandstalige initiatiefnemers, zoals Saamo Brussel, Cultureghem en de partners van het Brussels Platform Armoede, een actieve rol heeft opgenomen.

Deze Nederlandstalige initiatieven waren tijdelijk en gericht op het lenigen van de meest urgente noden bij zeer uiteenlopende bevolkingsgroepen, op een moment dat heel wat sociale kruideniers, voedselbanken en sociale restaurants de deuren moesten sluiten omwille van de

coronamaatregelen. De meeste van deze Nederlandstalige noodinitiatieven zijn dus gestopt met de bedeling van voedselpakketten om zich opnieuw te kunnen focussen op hun kerntaken.

Intussen draaien de sociale kruideniers en voedselbanken van de OCMW's opnieuw op een normaal ritme, dus op volle toeren. Op dit ogenblik zijn er 2 Vlaams erkende armoedeverenigingen die nog steeds zorgen voor maaltijden en voedselbedeling: Pigment en Bij Ons-Chez Nous. Ze bereiken vooral een publiek van daklozen en Brusselaars met een precair verblijf.

Uiteraard neemt ook het hoger onderwijs aan Nederlandstalige zijde zelf heel wat initiatieven voor studenten in armoede of kansarmoede.

Zowel Odisee, de VUB als de Erasmushogeschool Brussel hebben een sociale dienst die studenten met financiële problemen ondersteunt, zodat elke student over voldoende middelen beschikt om te kunnen studeren. Dat resulteert in diverse vormen van al dan niet financiële ondersteuning: spreiding van de betaling van het studiegeld, hulp bij het aanvragen van studietoelagen, uitkeringen, extra financiële tussenkomsten indien nodig, enzovoort.

Bij Stuvo, de sociale dienst van Odisee, kunnen studenten info krijgen over studiefinanciering, het Groeipakket, werken in combinatie met studeren, de onderhoudsplicht van de ouders en dergelijke meer. Daarnaast kan er ook extra financiële ondersteuning geboden worden, zoals een voorschot op de studietoelage, spreiding van betaling van het studiegeld, een studielening of een extra financiële toelage van de sociale dienst, ondersteuning door fondsen, en de sociale kruidenier – met 5 structurele partnerschappen – voor tijdelijke voedselhulp tijdens de coronacrisis.

Bij de VUB voorziet de dienst Studentenstatuut en Studiefinanciering onder andere in informatie over studietoelagen, kinderbijslag, studentenjobs of extra financiële ondersteuning. Daarnaast kan de sociale dienst zo nodig ook extra toelagen toekennen, zoals een huurtoelage, een extra sociale toelage bij financiële problemen, het uitlenen van laptops of een lening voor zo'n laptop. Tijdens de coronaperiode golden er extra maatregelen, maar die zijn ondertussen stopgezet. Daarnaast is er nog, zoals mevrouw Bianca Debaets al vermeldde, het Noodfonds Caroline Pauwels voor acute noodsituaties. Ook buitenlandse studenten kunnen op dat fonds een beroep doen.

Wat de sociale dienst van de Erasmushogeschool Brussel, Centen voor Studenten, betreft: die helpt met de studietoelagen (hulp bij de aanvraag, vervollediging, enzovoort) en verstrekt advies inzake werken en studeren, Groeipakket, onderhoudsplicht en zo meer. Studenten die in aanmerking komen voor een studietoelage, kunnen altijd een voorschot krijgen via de sociale dienst. Studenten kunnen extra toelagen aanvragen en er staat een 30-tal laptops in bruikleen ter beschikking van wie het moeilijk heeft.

Wat uw vierde vraag betreft, om instellingsoverschrijdend te werken in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschap, blijkt uit voorgaand antwoord dat de hogescholen wel degelijk zelf al initiatieven nemen. Die vormen volgens mij al een stevig eerste vangnet.

Wat ten slotte uw vraag betreft over armoede onder de Brusselse studenten in het algemeen, beschikken we zoals u weet alleen over gegevens met betrekking tot het basis- en secundair onderwijs, omdat die een rechtstreekse impact hebben op de financiering van deze

onderwijsinstellingen. Dat is niet zo voor het hoger onderwijs. Ik wil daarover wel verder informeren bij de sociale diensten van de 3 genoemde instellingen.

Om af te sluiten wil ik meegeven dat veel hogescholen over eigen studentenrestaurants beschikken waar tegen heel democratische prijzen maaltijden worden aangeboden aan alle studenten, los van hun financiële situatie. Verschillende snackbars of broodjeszaken in de buurt van hogescholen bieden ook een korting aan studenten die bij hen over de vloer komen. Daarnaast is het een goede zaak dat er tegenwoordig verschillende *apps* bestaan om voedselverspilling tegen te gaan. De bekendste daarvan is Too Good to Go, waar supermarkten, restaurants, sandwichbars en zo meer voedingsproducten of maaltijden tegen sterk verlaagde prijzen verkopen.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Ik dank het collegelid voor zijn uitgebreide antwoord en heb geen verdere vragen.

- *Het incident is gesloten.*

Duaal leren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Dit is mijn laatste vraag voor vandaag, die ik enigszins inkort, aangezien ik om 11.00 uur zou moeten vertrekken.

In een krantenartikel van eind januari 2022 bleek dat de formule van duaal leren niet aanslaat in het Brussels Nederlandstalig onderwijs en dat het systeem zijn doel enigszins voorbijschiet. Ik blijf achter de initiële doelstelling van duaal leren staan, die ik heel waardevol vind. Het zou een win-winsituatie moeten opleveren, waarbij leerlingen 2 tot 3 dagen per week op de werkvloer kunnen staan, ervaring opdoen en op die manier snel doorstromen naar de arbeidsmarkt.

Deelt u de analyse dat het systeem van duaal leren niet goed werkt in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel?

Hoeveel leerlingen zitten in het systeem van duaal leren? Hoeveel onderwijsinstellingen bieden de mogelijkheid aan? Zit daar een evolutie in? Is het aantal deelnemende instellingen bv. gedaald? De vaststelling dat het systeem in Brussel niet zou aanslaan, verraste me namelijk. Ik dacht net dat er hier een grote groep jongeren is die erbij gebaat zou kunnen zijn.

Ligt het probleem misschien bij de werkgevers? Mogelijk zijn te weinig werkgevers bereid om mee te stappen in het systeem en jongeren bij hen stage te laten lopen.

Daarmee heb ik, korter dan gepland, mijn belangrijkste vragen gesteld.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik dank mevrouw Bianca Debaets voor haar interessante vraag over een belangrijk onderwerp.

Er zijn verschillende manieren om onderwijs en werk te combineren. Zeker in de Brusselse context, met zijn hoge werkloosheid en een groot aandeel kortgeschoolden onder de bevolking, vindt ook Groen het belangrijk om te zoeken naar methoden om die groep zo goed mogelijke

oplossingen aan te bieden om een job te vinden en zo goed mogelijk de school te doorlopen. Daarom zien we, net als u, nog altijd potentieel in de aanpak van duaal leren. Tegelijkertijd zijn we benieuwd naar de opties die het collegelid ziet om de cijfers op te krikken.

Aanvullend: in het Bestuursakkoord 2019-2024 was er sprake van maatregelen om bedrijven te stimuleren om mee in te stappen in het systeem. Is er op dat vlak al actie ondernomen? Is er een evolutie zichtbaar? In een plenaire vergadering in december 2021 was volgens mij sprake van een inspraak- of participatietraject, waarbij experts ideeën zouden aanbrengen om de uitdagingen van onder andere duaal leren als onderdeel van armoedebestrijding aan te pakken. Zijn daar nieuwe ideeën uit voortgekomen?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Laten we wel wezen, duaal leren is nog relatief jong. Het systeem bestaat weliswaar al een aantal jaren, maar zit in feite nog in zijn beginfase, waarbij er hier en daar verbeteringen zullen moeten worden aangebracht, hiaten weggewerkt en een aantal zaken verder onderzocht.

Het systeem ging van start in 2016, met een proefproject dat tot 2019 liep. We zijn dus in feite nog maar een goede 3 jaar “normaal” bezig. Velen onder ons hadden gehoopt dat het een snellere start zou kennen. In feite zien we er allemaal wel muziek in, we vinden het een interessant concept, maar hier en daar zitten er nog blokkades. Dat neemt niet weg dat het de goede kant op gaat. Momenteel zitten meer leerlingen dan ooit tevoren in een duaal traject: dit schooljaar 1 op 5 meer dan vorig jaar en 1 op 3 meer dan het jaar daarvoor. Het gaat dus in stijgende lijn.

Toch zijn er verbeterpunten en moeten er aanpassingen gebeuren. Ik heb begrepen dat de Vlaamse Regering werkt aan een tweede ontwerpdecreet duaal leren, waarin duaal leren op 3 punten aantrekkelijker moet worden gemaakt. Naar leerlingen en ouders toe is er een zekere bezorgdheid over het imago en de doorstroommogelijkheden van het duaal leren. Er moet duidelijk worden gemaakt dat het hier om een volwaardig leertraject gaat, waarbij leerlingen een getuigschrift en een diploma krijgen en waarmee ze hun kansen op de arbeidsmarkt verhogen. Het reputatieprobleem vereist een goede communicatie: er moet beter uitgelegd worden dat het een equivalent is van een regulier onderwijs.

Ook aan de scholen moet duidelijk worden uitgelegd wat duaal leren precies inhoudt, zoals de heer Arnaud Verstraete al aangaf. Daarnaast moeten meer bedrijven worden aangetrokken.

Leerlingen – scholen – bedrijven zijn dus de 3 grote krachtlijnen waarop verbeteringen moeten worden aangebracht. De discussie speelt zich uiteraard voornamelijk af in het Vlaams Parlement en in de Vlaamse Gemeenschap. Daar zit immers het kader. Vlaanderen moet bepalen waar de hiaten zitten en waar er technische aanpassingen nodig zijn om het systeem aantrekkelijker te maken. Wat de Raad van de Vlaamse Gemeenschap betreft, is het geleden van 14 februari 2020 dat we nog eens over het onderwerp hebben gediscussieerd; recenter heb ik er niets over teruggevonden.

De VGC promoot duaal leren via Tracé Brussel en de Leerwinkel bij jongeren. Het aanbod wordt ook op de Opleidingsbeurs voorgesteld. Stelt het College op dat vlak verbeterpunten vast? Merkt het College hindernissen of problemen in de promotie van het duaal leren?

De VGC ondersteunt ook partners in duaal leren: er zijn subsidies voor de aankoop van technische uitrusting, moderne en gespecialiseerde machines, geschikte apparatuur, gereedschappen enzovoort. Welke partners ondersteunt de VGC precies? Is bv. het Onderwijscentrum Brussel er op enige manier bij betrokken?

Tot slot, heel kort: ik heb er het VGC-Meerjarenplan 2021-2025 op nageslagen, en daarin vond ik duaal leren niet terug. Dat wilde ik toch even signaleren.

Collegelid Sven Gatz: Bij de eerste conceptnota rond duaal leren in 2015 hadden de toenmalige Vlaamse ministers van Onderwijs en Werk de ambitie om duaal leren uit te bouwen tot een volwaardige kwalificerende leerweg. Duaal leren is dus een relatief nieuw onderwijssysteem in Vlaanderen en Brussel, waarbij leerlingen zowel in de onderwijsinstelling als op de werkvloer nieuwe competenties aanleren. Iedereen die niet langer voltijds leerplichtig is, kan een richting in duaal leren volgen. Concreet gaat het over 16-jarigen of jongeren vanaf 15 jaar op voorwaarde dat ze de eerste graad van het secundair onderwijs hebben gevolgd.

In het schooljaar 2019-2020 hebben 72 leerlingen een traject duaal leren in Brussel gevolgd. Er zijn nog geen officiële cijfers voor het schooljaar 2020-2021, maar op 1 oktober 2021 zijn de inschrijvingscijfers opgevraagd bij de scholen in het kader van de bijeenkomst van het Regionaal Overlegforum (ROF) voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Toen waren er 93 inschrijvingen, en voor het huidige schooljaar zijn er 70 leerlingen ingeschreven. Dat zijn nog geen officiële cijfers, maar zoals u ziet, zijn ze van dezelfde grootteorde.

De cijfers over de verschillende richtingen zal ik u schriftelijk bezorgen. Opdelingen per geslacht worden niet gemaakt.

Er zijn 9 instellingen die duaal leren in het secundair onderwijs aanbieden:

- 3 Centra voor Leren en Werken: CLW Castor, CLW Stad Brussel en CLW Don Bosco;
- Syntra Brussel;
- 2 scholen voor buitengewoon secundair onderwijs (BuSO): de Cardijnschool en Kasterlinden;
- 3 voltijdse scholen: het Technisch Atheneum Jette, het Atheneum Victor Horta en het Sint-Guido-Instituut.

We zien nog geen evolutie in de hoeveelheid onderwijsinstellingen die duaal leren aanbieden. Wel zien we dat onderwijsinstellingen die het systeem al aanbieden, programma aanvragen indienen voor nieuwe duale richtingen. De afstemming van het opleidingsaanbod tussen de onderwijsinstellingen inzake duaal leren gebeurt binnen een Regionaal Overlegforum. Tracé Brussel heeft de taak om de invoering van duaal leren in Brussel te ondersteunen bij het indienen van aanvragen bij de afdeling Duaal Leren van het Vlaams departement Werk en Sociale Economie.

Wat de kwalitatieve evaluatie en de knelpunten betreft, voerde Tracé Brussel in 2020 een eerste evaluatie uit van duaal leren in Brussel. Daarbij kwamen de volgende knelpunten naar voren.

Ten eerste, geven verschillende onderwijspartners aan dat ze een tekort aan geschikte leerwerkplekken ervaren bij ondernemingen. Aan de ene kant zijn er trajecten waar geen vraag naar is, en aan de andere kant ontbreken er trajecten waarnaar de vraag vanuit de sectoren groot is. Op dat vlak bestaat er dus nog duidelijk een *matching*probleem.

De keuze voor een duale opleiding is nog te vaak een negatieve keuze van leerlingen met schoolmoeheid. Heel wat leerlingen hebben extra taalondersteuning nodig om professioneel te kunnen worden ingeschakeld.

Daarnaast wijzen onderwijsinstellingen erop dat er investeringen nodig zijn om een aanbod te kunnen ontwikkelen en dat het moeilijk is om bekwame vakleerkrachten te vinden. Scholen vrezen ook ‘moeilijke leerlingen’ te zullen aantrekken.

In verband met remediëring en ondersteuning heeft het College een tweede Ronde van Brussel georganiseerd, deze keer onder de noemer “Brussel aan de slag!”, waarbij opleidingsvertrekkers en werkgevers werden bevraagd. De kernpartners Tracé Brussel, het Huis van het Nederlands en Abrusco zullen de daaruit voortvloeiende aanbevelingen over duaal leren onderzoeken en uitwerken tot concrete acties. Het rapport over de resultaten van de participatieronde is bijna af. Ik verschaf graag verdere toelichting aan de Raad.

Bovendien ontvangt Tracé Brussel een structurele subsidie voor de uitvoering van zijn jaaractieplan, waar de rol als coördinator van duaal leren in vervat zit.

In september 2021 werd de oproep voor de aankoop, leasing of huur van uitrustingsgoederen voor duale opleidingsonderdelen gelanceerd. Scholen uit het Nederlandstalig onderwijs die duaal leren organiseren, kunnen met extra middelen van de VGC investeren in kwaliteitsvolle uitrusting.

Voorts heeft de VGC de opdracht gegeven om Taalkot uit te breiden naar een aantal scholen waar duaal leren wordt aangeboden. Op deze manier wil het College het aanbod aanvullen met extra taalondersteuning.

Bedrijven die leerlingen in duaal leren willen opleiden op de werkplek, moeten erkend zijn als leeronderneming. De erkenning moet aangevraagd worden bij het Vlaams Departement Werk en Sociale Economie en is 5 jaar geldig. In het schooljaar 2019-2020 werden 68 erkenningsaanvragen van Brusselse ondernemingen goedgekeurd. In 2020-2021 waren dat er 74; in 2021-2022 was hun aantal al tot 284 gestegen.

Van de 70 Brusselse leerlingen die in een duaal traject zitten, hebben er 64 een overeenkomst met een werkgever binnen Brussel afgesloten. We kunnen ervan uitgaan dat de leerwerkplek van de overige 6 leerlingen in Vlaanderen ligt.

In het Strategisch Meerjarenplan 2021-2025 valt de doelstelling met betrekking tot het duaal leren onder verschillende actieplannen. Behalve de reeds vermelde stappen trachten we de overgangsmomenten in de onderwijsloopbaan van leerlingen te optimaliseren, zodat zo weinig mogelijk voortijdige uitval optreedt en zodat leerlingen begeleid worden met het oog op meer gekwalificeerde uitstroom en een vlotte doorstroom naar werk.

De VGC blijft ook het voortouw nemen in verband met de uitrusting van de scholen en werkt op die manier aan een krachtige leeromgeving. Het College ontwikkelt en ondersteunt een passend begeleidingsaanbod binnen en buiten de school en er gaat extra aandacht naar studiekeuze en de verbinding met de arbeidsmarkt.

Het beleid krijgt verder vorm dankzij de meerjarenovereenkomst met Tracé Brussel, dat de partners Duaal Leren en Werken ondersteunt bij de versterking van het Brusselse onderwijsaanbod.

Bij de bouw van nieuwe scholen, zoals de Egied Van Broeckhovenschool en op de Walcours-Deleerssite, stimuleert de VGC de onmiddellijke opname van duaal leren in het aanbod bij de start van het nieuwe schooljaar.

In alle grootsteden kiezen, in lijn met de verwachtingen, steeds meer leerlingen voor een duaal traject. Ik kan u de evolutie van de cijfers schriftelijk bezorgen. Het merendeel van de aangeboden trajecten situeert zich in Brussel op het niveau van het zevende specialisatiejaar, maar in Antwerpen en Gent vooral in de derde graad. Het aanbod in de tweede graad is overal zeer beperkt.

In het voorjaar van 2020 en 2021 dienden Vlaamse werkgevers minder aanvragen in. Afgelopen zomer steeg het aantal erkenningen, net als in Brussel. In Antwerpen, Gent en Brussel is er een overschot aan leerwerkplekken voor duaal leren, maar nergens is de afstemming van vraag en aanbod eenvoudig.

De betrokken partijen plegen regelmatig overleg.

Ik schat in dat de achterstand vanwege de trage start door de Covid-19-crisis nu stilaan wordt ingehaald. Hopelijk klopt mijn analyse. In ieder geval blijven we inzetten op duaal leren.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): Toen ik het artikel las, was ik geschrokken. Dat de arbeidsmarkt snakt naar geschoolde arbeidskrachten, is geen persoonlijke indruk maar een vaststaand feit. Wie een opleiding tot een knelpuntberoep afrondt, vindt gegarandeerd werk.

Hoe kan het dat leerlingen vervroegd uitstromen zonder enige kwalificatie of diploma? Wat veroorzaakt de *mismatch* tussen vraag en aanbod in Brussel? Hoe komt het dat duaal leren niet succesvoller is? U hebt een aantal verklaringen aangereikt. Duaal leren is inderdaad minder oud dan we denken en de coronacrisis speelt ongetwijfeld een rol. De analyse van Tracé Brussel is minstens even pertinent. Het is goed om te weten waar de struikelblokken liggen.

U gaf aan dat er naar een aantal trajecten geen vraag is, terwijl andere net erg succesvol zijn. Kunt u een paar voorbeelden geven, nu of in uw geschreven antwoord? Ik weet dat heel wat TSO-leerlingen voor toerisme kozen, terwijl ze met die opleiding weinig kunnen op de arbeidsmarkt. Het is belangrijk dat de overheid trajecten naar knelpuntberoepen aanreikt en zodoende garandeert dat de leerlingen werk vinden.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Er zijn 64 overeenkomsten tussen Brusselse leerlingen en Brusselse bedrijven, zegt u. Dat klinkt niet indrukwekkend. Gelukkig stijgt het aantal aanvragen van bedrijven sterk. Ik kijk uit naar de aanbevelingen die binnenkort zullen voortkomen uit de tweede inspraakronde.

Toen u sprak over de gemaakte evaluatie, had ik de indruk dat er vooral gekeken is naar hoe duaal leren aantrekkelijker kan worden gemaakt. Wordt er ook gekeken naar de tevredenheid van deelnemende bedrijven en leerlingen? Tracé Brussel gaf aan dat de keuze voor duaal leren nog te vaak negatief geladen was. Tekent er zich een positieve evolutie af? De 64 leerlingen en

de betrokken bedrijven moeten goed worden omkaderd, zodat er later mond-tot-mondreclame van positieve ervaringen kan worden gemaakt.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Na een moeilijke start gaat het de goede kant op. De Vlaamse Gemeenschap beseft dat er nog verschillende aandachtspunten zijn.

Leerlingen kunnen aanvankelijk niet gemotiveerd zijn, maar zijn ze op het einde van de rit tevreden? Dat is de kernvraag.

Ik ben verheugd dat de onderwijsinstellingen die met duaal leren zijn gestart, in het principe lijken te geloven en positieve ervaringen hebben.

Collegelid Sven Gatz: Ik zal schriftelijke antwoorden bezorgen aan de Raad. Het is zinvol om tijdens een commissievergadering dieper op dit thema in te gaan. Soms ontvangen collegeleden immers gedetailleerde vragen waar ze niet altijd even goed op kunnen antwoorden, al moet er uiteraard op worden toegezien dat Tracé Brussel in de commissie geen politiek getinte vragen krijgt.

Het is interessant om te achterhalen welke knelpunten Tracé Brussel ervaart en of de organisatie mijn voorzichtig positieve inschatting deelt. De Raad zal de nodige stappen moeten zetten om deze vergadering te doen plaatsvinden.

Mevrouw Bianca Debaets (CD&V): De suggestie van het collegelid is uitstekend. Veel collega's hebben interesse in het thema. Het is een goed idee om Tracé Brussel en andere partners uit te nodigen voor een hoorzitting.

- *Het incident is gesloten.*

Make-over van lerarenkamers in Brusselse Nederlandstalige scholen

De voorzitter: Bij afwezigheid van mevrouw Khadija Zamouri wordt de vraag om uitleg gesteld door mevrouw Carla Dejonghe.

Mevrouw Carla Dejonghe (Open Vld): Leerkrachten in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel geven dagelijks het beste van zichzelf. Tijdens de voorbije moeilijke Covid-19-jaren was dat niet anders. Lesgeven in een grootstad als Brussel is niet hetzelfde als lesgeven in een klein dorp en brengt heel wat uitdagingen met zich mee. Dank dat u de leraren zoveel mogelijk probeert te ondersteunen en hun welbevinden probeert te vergroten.

Eerder deze week berichtte *Bruzz* dat u geld vrijmaakt voor een make-over van de lerarenkamers van Nederlandstalige scholen in Brussel. Als voormalig leerkracht ben ik daar zeer enthousiast over. Leerkrachten brengen veel tijd door in de lerarenkamer.

Welke scholen komen concreet in aanmerking voor een subsidie? Dienen scholen een visie te ontwikkelen rond het gebruik van de lerarenkamer? Worden leerkrachten betrokken bij het bepalen van die visie? Waarvoor kunnen de middelen ingezet worden? Gaat het enkel om uitrusting of ook om renovatie?

De heer Jan Busselen (PVDA): Als voormalig leerkracht kan ik alleen maar blij zijn met bijkomende middelen voor de lerarenkamer, waar wordt gepauzeerd, gerust en gewerkt. Zullen de vrijgemaakte middelen ook worden ingezet voor het deeltijds kunstonderwijs (DKO) ?

Sommige lerarenkamers in het DKO zijn uitzonderlijk klein. In de academie van Schaarbeek ging het om 2 bij 2 meter. In de academie van Sint-Lambrechts-Woluwe was er gewoon geen lerarenkamer. Uiteindelijk konden zij een lokaal delen met de Franstalige dagschool. Zullen de middelen ook gebruikt worden voor het DKO?

Collegelid Sven Gatz: Het is, zoals reeds meermaals aangekaart in deze zitting, de ambitie van de VGC om samen met de Vlaamse Gemeenschap en de inrichtende machten een antwoord te bieden op het lerarentekort. Daarom stelden we vanuit de VGC een realistisch en haalbaar plan op met de focus op het werven van nieuwe leerkrachten, maar ook met acties in het kader van de waardering en welbevinden van het lerarenkorps. Het subsidiekader waarnaar wordt verwezen in deze vraag past in dat laatste punt.

Met de oproep ‘Make-over lerarenkamer’ willen we een bijdrage leveren aan de onderwijskwaliteit van de Nederlandstalige scholen in Brussel. Het doel van de renovatie en/of herinrichting is steeds het nastreven van een verhoogde onderwijskwaliteit die gekoppeld is aan een verhoogd welbevinden en aan de extra waardering van de leerkracht.

De lerarenkamer is bij uitstek de plek waar nieuwe ideeën ontstaan en uitgewisseld worden, waar lesvoorbereidingen worden getroffen, afspraken worden gemaakt, overleg wordt georganiseerd, maar ook waar leerkrachten even op adem kunnen komen. Wij willen onze Brusselse leerkrachten hun job laten uitoefenen in de beste omstandigheden.

Wij investeren daarom blijvend in nieuwe onderwijsinfrastructuur en willen met dit subsidiekader de werkomstandigheden van leerkrachten zo optimaal mogelijk maken. Er wordt hierbij een kwaliteitsvolle, multifunctionele, brede en duurzame ontmoetingsplek gecreëerd.

Voor deze oproep komen alle Nederlandstalige scholen in Brussel die erkend zijn door de Vlaamse Gemeenschap van het gewoon en buitengewoon onderwijs en de academies van het DKO in aanmerking voor een subsidie. Er wordt hierbij prioriteit gegeven aan onderwijsinstellingen die geen lopend bouw- of renovatieproject hebben waarvan de lerarenkamer deel uitmaakt. Als er immers al een grotere renovatie op de planning staat, kan ook de herinrichting van de lerarenkamer daar in worden meegenomen.

De scholen die een aanvraag indienen, moeten aangeven welke werken en/of aankoop van materialen er zullen gebeuren en waarom deze noodzakelijk zijn. Ze moeten dus aangeven waarom zij de lerarenkamer willen renoveren en hoe deze renovatie zal bijdragen tot een kwaliteitsverhoging. We gaan dit zeker niet al te formeel bekijken. De aanvragen zullen waarschijnlijk wel voor zich spreken. De school moet wel duidelijk omschrijven hoe de directie en het schoolpersoneel werd betrokken bij de plannen voor een herinrichting. Het zijn tenslotte die mensen die er dagelijks in werken en er gebruik van maken.

De middelen kunnen ingezet worden voor werken en materialen die noodzakelijk zijn in het kader van een renovatie of herinrichting van de lerarenkamer. Het kan hierbij bv. gaan om uitrustingsmaterialen – zoals kasten, keukenmeubelen, tafels, stoelen, magneetborden – apparatuur, waaronder ook ICT-apparatuur, werken verbonden aan de plaatsing van de

uitrustingsmaterialen – zoals het voorzien van bekabeling of stopcontacten – en binnenschrijnwerken, zoals het plaatsen van geluidsisolatie, tussenwanden, vloerbekleding of zonneschermen. Dit is geen exhaustieve lijst. Het kan zeer breed gaan. Wij rekenen op de creativiteit van de schoolteams.

De eerste reacties die ons bereikten over dit project zijn zeer positief. Wij weten allemaal hoe belangrijk het is om zijn/haar job in kwaliteitsvolle infrastructuur te kunnen uitoefenen.

We werken verder aan ons actieplan in het belang van onze leerkrachten en leerlingen. Dit is slechts een van de vele acties die daarbij hopelijk mee het verschil kunnen maken.

Mevrouw Carla Dejonghe (Open Vld): Mevrouw Khadija Zamouri zal online zeker meegeluisterd hebben. Het is goed dat hier werk van gemaakt wordt. Deze extra waardering zal zeker geapprecieerd worden. Dat heeft het collegelid al kunnen merken aan de positieve reacties. Het is een goede zaak dat de aanvragen niet al te formeel worden bekeken. Toen ik in een vorig leven les gaf in het KA Ukkel waren er ook al plannen om de lerarenkamer aan te passen. Daar waren toen weinig middelen voor, maar alle beetjes hielpen wel. Ik wil het collegelid danken om hier geld voor uit te trekken. Als dit kan bijdragen aan het wegwerken van het lerarentekort, is dat een goede zaak.

De heer Jan Busselen (PVDA): Ik ben verheugd dat ook de lerarenkamers van het DKO in aanmerking komen. Hoeveel middelen worden er vrijgemaakt?

Collegelid Sven Gatz: Dat gaat over 15.000 euro per lerarenkamer. Daar kan toch al wel iets mee gedaan worden. Dat zijn toch budgetten waarmee men meer kan doen dan enkel een paar stoelen of een tafel mee kopen. We hopen dat het volstaat, maar we gaan dat ook een beetje afstemmen op de creatieve aanvragen die er komen en dan kijken we verder. Het is een start.

- *Het incident is gesloten.*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Ik stel voor om de vraag om uitleg van de heer Gilles Verstaeten en de actualiteitsvraag van mevrouw Els Rochette samen te voegen omdat het over hetzelfde onderwerp gaat en omdat collegelid Sven Gatz deze vraag zal beantwoorden aangezien collegevoorzitter Elke Van den Brandt verontschuldigd is. (*Instemming*)

SAMENGEVOEGDE VRAAG OM UITLEG EN ACTUALITEITSVRAAG (R.v.O. art. 59 en art. 60)

Oekraïense vluchtelingen in Brussel

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Al meer dan 2 miljoen Oekraïners zijn hun land ontvlucht voor de oorlog. Naarmate het conflict verder evolueert zullen dat er alleen maar meer worden. De eerste duizenden zijn ondertussen in België toegekomen. Het verloopt redelijk chaotisch. Ik ben zelf naar de Hallepoort geweest om wat kledij af te geven en heb daar vastgesteld dat het niet eenvoudig is met die massa mensen die daar toekomen. Hulde aan de vrijwilligers die deze

mensen helpen opvangen.

Volgens ramingen zouden er de komende weken meer dan 50.000 vluchtelingen kunnen volgen. Ik heb al verschillende ramingen gehoord over 50.000, 100.000 of zelfs 200.000 vluchtelingen. Het is moeilijk te zeggen, maar het zullen er in ieder geval veel zijn. We moeten dus voorbereid zijn op het feit dat velen in Brussel zullen blijven. In eerste instantie komen ze immers in Brussel toe. Oekraïners kunnen zeker 3 jaar lang in de EU leven en hebben onder andere recht op onderwijs. Niemand weet hoe lang de oorlog zal duren en daarom moeten de kinderen naar school en hebben de ouders begeleiding nodig. Het zijn dan nog eens voornamelijk vrouwen en kinderen die hier toekomen, omdat mannen onder een bepaalde leeftijd verplicht in Oekraïne moeten blijven.

Hoe vroeger er geschakeld wordt, hoe beter. Daarom wil Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts extra middelen uittrekken voor een aantal maatregelen dat snel binnen de Vlaamse Regering en met het onderwijsveld besproken zal worden. Vlaanderen wil voor extra capaciteit zorgen met containers, wat in het Gemeenschapsonderwijs via een versnelde procedure kan. Vlaams minister Ben Weyts denkt er ook aan om Oekraïners die hier al wonen en Nederlands spreken als assistenten in te zetten in de klas. Ook andere elementen, zoals extra omkadering voor kleuters, leerlingenvervoer, zomerscholen en een erkenningsprocedure voor diploma's worden gauw binnen de Vlaamse Regering besproken. De CLB's zullen instaan voor de psychologische begeleiding. Dat zal nodig zijn, want vele kinderen en jongeren hebben ongetwijfeld zware trauma's opgelopen, zeker diegenen die uit delen van Oekraïne komen die al oorlogsgebied zijn en waar de bommen neerdalen en de doden zichtbaar op straat liggen. In de CLB's zullen we dus misschien ook nog een tandje moeten bijsteken.

Welke bijdrage kan de VGC leveren om de inschakeling van de gevluchte Oekraïense kinderen en jongeren op de Nederlandstalige scholen zo vlot mogelijk te laten verlopen? Hoe verloopt de samenwerking met de gemeenten? Welke andere actoren worden hierbij betrokken? Welke rol kan het Onderwijscentrum Brussel spelen?

Heeft het College zicht op hoeveel Oekraïners in Brussel wonen en kunnen ingezet worden in het Brussels onderwijs?

Hoe worden de CLB's voorbereid op hun taak om de kinderen en jongeren te helpen hun oorlogstrauma's te verwerken?

De VGC is een bijzonder bestuur. Het valt onder de Vlaamse Gemeenschap, maar wordt voor sommige zaken een beetje beschouwd als een lokaal bestuur. We zijn flexibel en wendbaar. In dergelijke situaties is een dergelijke Administratie soms het meest aangewezen om snel te kunnen schakelen. Welk deel van de lasten die op ons afkomen – en die we met plezier zullen dragen om die mensen te helpen – kan de VGC op zich nemen? Wat kunnen we doen? Hoe snel kunnen we schakelen? Hoe kijken we naar de toekomst, want we verwachten toch moeilijke maanden of zelfs jaren?

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit): De vluchtelingenstroom uit Oekraïne neemt elke dag toe. Tienduizenden mensen komen in België aan, waaronder veel vrouwen en kinderen. De meeste mensen komen eerst in Brussel toe. Een groot aantal zal ook in de volgende weken, maanden en misschien zelfs jaren in onze stad verblijven. Het is alle hens aan dek om deze vaak getraumatiseerde mensen op te vangen, door te verwijzen, bij te staan.

Ik was gisteren ook op de Heizel, aan Paleis 8, waar onder andere een aanmeldcentrum gemaakt is. Het was er erg chaotisch. Hoewel overall is aangegeven dat mensen er terecht kunnen tussen 8.00 uur en 17.30 uur, werd de deur reeds om 12.30 uur gesloten voor nieuwe aanmeldingen. Er was amper informatie te verkrijgen. Een bus uit het station Brussel-Zuid kwam aangereden met mensen, alhoewel de deur dus reeds gesloten was. De voorbije dagen waren ook al berichten over hulporganisaties die de toegang ontzegd worden om 'Maximiliaanpark-toestanden te vermijden'. Een school in de buurt zette haar deuren open voor sanitair, drank of een kom soep.

Collega Gilles Verstraeten wees al op het belang om de kinderen in te schakelen in het onderwijs. Ik vraag hier graag naar wat de VGC nu op zeer korte termijn kan doen, en dan specifiek ook vanuit welzijnsoogpunt, om te helpen bij de onmiddellijke opvang, doorverwijzing, psychologische bijstand. De VGC is uiteraard niet de eerste verantwoordelijke hier, maar heeft in Brussel wel een uitgebreid en geëngageerd netwerk. Hoe kan de VGC haar middelen, haar expertise en haar brede netwerk op het terrein inzetten?

De opvang en begeleiding van zoveel vluchtelingen vergt uiteraard een ongeziene financiële inspanning van alle overheden. Maakt de VGC extra budget vrij voor bepaalde initiatieven voor de vluchtelingen uit Oekraïne?

De golf van solidariteit is groot. Kan de VGC hier een extra duw in de rug geven? Veel vzw's zijn al actief. *Bruzz* heeft zelf al veel ervaring met solidariteitsacties, plannen zij ook acties? Het CAW is er voor mensen met vragen en problemen. Worden zij ingeschakeld in de huidige crisis? Wordt er ingezet op extra sociaal tolken? Op extra psychologische begeleiding? Kunnen ze *outreach teams* sturen naar Paleis 8 om de vluchtelingen bij te staan?

Wat kan de VGC bieden aan onmiddellijke bijstand in deze dagen waar de focus ligt op aanmelding, opvang en doorverwijzing? Op welke manier kunnen organisaties zoals de lokale dienstencentra of wijkcentra ingezet worden om hulp, een luisterend oor of een maaltijd aan te bieden? Wordt er gedacht aan extra taallessen voor nieuwkomers die snel een van de landstalen onder de knie willen krijgen? Kan het Buddyproject uitgebreid of geherlanceerd worden?

Collegelid Sven Gatz: Ik wil eerst het decretaal kader voor het onthaal van anderstalige nieuwkomers binnen Onderwijs schetsen. In het Vlaams onderwijs is de reguliere opvang voor anderstalige nieuwkomers – zoals de Oekraïense vluchtelingen – georganiseerd binnen het Onthaalonderwijs voor Anderstalige Nieuwkomers (OKAN). Via het onthaalonderwijs kunnen deze leerlingen zo snel mogelijk Nederlands leren en daarna, of tegelijk ermee, hun weg vinden in het gewone onderwijs.

In het secundair onderwijs worden er vaste OKAN-scholen aangeduid: zij staan in voor het OKAN-onderwijs binnen een regio en zijn ook zo bekend. OKAN in het secundair is dus aanbodgestuurd. In Brussel gaat het over het Sint-Guido-Instituut in Anderlecht, het Instituut Anneessens-Funck in Stad Brussel en het Meertalig Atheneum Woluwe in Sint-Pieters-Woluwe.

In het basisonderwijs is de reguliere OKAN-regeling veeleer vraaggestuurd: daar kunnen scholen extra OKAN-lestijden aanvragen zodra ze een bepaald aantal OKAN-leerlingen registreren. Binnen het Nederlandstalig basisonderwijs in Brussel waren er begin maart 18

scholen met OKAN-lestijden, maar dit aantal varieert doorheen het schooljaar en over verschillende schooljaren. Toeleiding naar een reeks vaste OKAN-scholen is hier dus niet aan de orde. In het basisonderwijs kunnen OKAN-scholen overigens ook kiezen hoe ze de OKAN-leerlingen spreiden, zoals in een aparte OKAN-klasgroep, geïntegreerd in de gewone klassen of een mengvorm.

Op dit ogenblik werkt de Vlaamse Regering een aantal extra onderwijsmaatregelen uit voor het onthaal van kinderen en jongeren uit Oekraïne. Volgens de beschikbare informatie, gaat het o.a. om het flexibeler aanwenden van de omkadering voor anderstalige nieuwkomers, ondersteuning vanuit het CLB voor psychosociaal welbevinden, capaciteitsuitbreiding via mobiele units, leerlingenvervoer, zomerschool met specifieke focus op taalverwerving en een vlotte erkenning van diploma's uit Oekraïne. Het is echter nog wachten op de definitieve beslissing. De voorbereidingen gaan alvast de goede kant op en er zal snel geschakeld kunnen worden.

Op dinsdag 15 maart 2022 organiseerde de directie Onderwijs van de VGC een nettenoverleg waarop zowel de koepelorganisaties, als de Administratie en mijn kabinet aanwezig waren. Bedoeling was om de noden en eventueel alle mogelijke oplossingen in kaart te brengen. Met de Brusselse onderwijspartners is afgesproken dat zij de beschikbare lokalen, die op korte termijn ingezet kunnen worden, in kaart zullen brengen. Daarnaast zullen zij met de schoolbesturen onderzoeken of er op korte termijn bijkomende OKAN-klassen in het secundair onderwijs kunnen georganiseerd worden. We zijn dus parallel met het Vlaamse regelgevend kader op het terrein zoveel mogelijk zaken aan het regelen.

Schoolteams kunnen eveneens rekenen op ondersteuning van het OCB. Dit kan via vormingen of door een beroep te doen op de vraaggestuurde ondersteuning. Het OCB ontwikkelde eveneens in samenwerking met Brusselse leerkrachten het *Groeiboek over Anderstalige Nieuwkomers*, waarin handvaten worden aangereikt om het onthaal en de integratie in de klas zo optimaal mogelijk te organiseren.

In de paasvakantie en zomervakantie 2022 zal het Onderwijscentrum Brussel ook opnieuw 'Talentboost' organiseren, de lente- en zomerschool die zich specifiek richt op anderstalige nieuwkomers. Met een divers en uitdagend activiteiten aanbod in een taalrijke omgeving zorgt het OCB niet alleen voor een prettige en taalrijke vakantieperiode voor de kinderen, maar ook voor verdere aanknopingspunten in de Brusselse leefomgeving.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft intussen de provinciale crisisfase afgekondigd. Door de activatie van de crisisfase willen de gewestelijke overheden een optimale coördinatie tussen de verschillende niveaus en een coherente organisatie van gemeentelijke en regionale initiatieven op het grondgebied van Brussel garanderen. Concreet zal een Coördinatiecomité hulpverlening, medische, gezondheids- en psychosociale opvang, politietaken, logistieke ondersteuning, voorlichting aan de bevolking en ondersteuning aan de administratieve autoriteiten op elkaar afstemmen, in overleg met de gemeenten.

Volgens Statistiek Vlaanderen waren er op 1 januari 2021 op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 1.738 inwoners met een Oekraïense nationaliteit. Hoeveel inwoners er zijn met een Belgische of andere nationaliteit maar met een Oekraïense achtergrond, genaturaliseerd of door geboorte, kunnen we niet achterhalen. Evenmin beschikken we over de beroepsstatus van deze mensen. Alles wordt in het werk gesteld om met deze mensen de nodige

contacten te leggen. We zullen dus snel kunnen schakelen wanneer Vlaanderen eerstdaags concrete richtlijnen geeft.

Ik vervolg nu met het antwoord van collegevoorzitter Elke Van den Brandt op de vraag van mevrouw Els Rochette. Het is duidelijk dat het drama van de oorlog in Oekraïne en de vluchtelingenstroom die op gang werd gebracht voelbaar is tot in Brussel en in de toekomst nog meer voelbaar zal zijn. Vanuit de VGC zullen we dan ook telkens bekijken wat we kunnen doen voor de mensen, samen met het Nederlandstalige netwerk. Met onze diensten trachten we flexibel in te spelen op de noden die we detecteren. De gemeenschapscentra, een aantal sportpunten en de VGC-Administratie zelf zetten zich op dit moment bv. mee in, voor de inzamelactie van Nasci vzw van kinderkleding en hygiënische producten voor de Oekraïense vluchtelingen.

Maar ook de diensten zoals het CAW, de lokale dienstencentra en nog vele anderen zullen binnen hun werking trachten in te spelen op de noden van deze vluchtelingen. Het zal een kwestie zijn van goed na te gaan welke ondersteuning precies nodig is en wanneer. Veel van de Oekraïense vluchtelingen verlaten Brussel al na 2 dagen. Het CAW schat in dat we pas over enkele maanden zicht zullen hebben op hoeveel Oekraïense vluchtelingen zich in Brussel zullen vestigen. Het CAW geeft op basis van ervaringen met bv. de crisis in Syrië aan dat de vraag naar psychologische bijstand pas later komt. In eerste instantie zijn de mensen vooral op zoek naar stabiliteit, zoals een woonst en financiële zekerheid. Hier moeten we dus prioritair op inzetten. Dat doen we via de kanalen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit wordt ook bevestigd door Solentra, dat al een hulplijn heeft opgericht voor hulpverleners en Oekraïense vluchtelingen.

De Vlaamse Regering heeft binnen haar Administratie intussen een taskforce opgericht die dient als aanspreekpunt voor de Vlaamse overheid, de lokale besturen en het federale niveau. De verschillende Vlaamse beleidsdomeinen bereiden zich op dit moment voor op de opvang van de Oekraïense vluchtelingen. De Vlaamse overheid doet dat voor haar Gemeenschapsbevoegdheden ook voor Brussel. De Vlaamse minister bevoegd voor Brussel zal de VGC op de hoogte brengen van de taken waar de Vlaamse overheid op rekent.

Voor de coördinatie van de initiatieven vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie wordt een taskforce ingericht. De taskforce zal samenwerken met de federale diensten en de lokale besturen op vlak van registratie, onthaal en opvang, de toegang tot huisvesting, werk, sociale hulp en onderwijs.

Op dit moment heeft *Bruzz* geen eigen solidariteitsacties gepland rond de tragedie in Oekraïne en de oorlogsvluchtelingen. Ze verspreidden wel mee de radiospot voor de 1212-campagne die gisteren een belangrijke stap kon realiseren. We hebben in de voorbije dagen en weken kunnen merken dat *Bruzz* uiteraard grote inspanningen levert voor een zorgvuldige en journalistiek kwalitatieve verslaggeving. Dat is de rol die *Bruzz* daar nu kan en wil in spelen, al kan dit natuurlijk nog evolueren.

Het buddyproject CoNnect is een proefproject van de VGC dat nog loopt tot 30 juni 2022. Het is opgezet met de bedoeling om buddy's en nieuwkomers met elkaar in contact te brengen en richt zich voornamelijk op nieuwkomers die een inburgeringstraject volgen. Collegelid Pascal Smet kondigde al in de Raad aan dat dit zou verlengd worden. Breder dan het buddyproject wil

de VGC verder inzetten op een warm onthaal van nieuwe Brusselaars binnen het N-netwerk. Momenteel loopt een analyse over hoe de VGC dit na juni 2022 zal vormgeven.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): De VGC doet wat van haar verwacht wordt, maar ook nog meer. Ik ben daar dankbaar voor, maar had ook niet minder verwacht. Inzake onderwijs moet er dus meer capaciteit komen. Zal dat bij de bestaande OKAN-scholen blijven? Of zal dit ook bij andere scholen mogelijk zijn? Ik kan me inbeelden dat dit anders snel een grote bijkomende last kan worden voor de al bestaande OKAN-scholen.

Er gaat veel aandacht naar het taalaspect en de inschakeling richting het regulier onderwijs. Ik zal het belang daarvan niet tegenspreken. Ik heb echter minder gehoord over het aspect trauma. Ik begrijp dat de vragen naar psychologische begeleiding later komen. Ik begrijp ook dat een deel daarvan door de GGC wordt gecoördineerd. Het zal echter ook belangrijk zijn dat de schoolteams hiermee kunnen omgaan. Zij moeten ook handvaten krijgen voor de aanpak van kinderen of tieners die 3 dagen geleden nog in oorlogsgebied zaten. Hoe wordt dit aangepakt?

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit): Ik ben blij om te horen dat er een bereidheid is om alles voor te bereiden met de gemeenschapscentra, de sportpunten, *et cetera*. Ik wil het echter hebben over wat er zich op dit moment afspeelt. Ik ontving net nog een foto van honderden mensen die in een rij aan het wachten zijn. Er is een grote tent waarin 1.500 mensen aan het wachten zijn, die geregistreerd kunnen worden. De mensen die buiten zijn, kunnen dat niet en kunnen alleen rekenen op een paar vrijwilligers van een organisatie. Ze maken zelf lijsten aan van mensen. Op zich is het wachten, de koude en de onzekerheid ook al traumatiserend voor mensen die al enorm veel hebben meegemaakt. Kunnen het CAW en andere sociale diensten snel mee hulp bieden op de Heizel? Die eerste crisishulp is dringend nodig. Ik kwam al mensen tegen die zich afvroegen wat ze hier doen en terug naar Polen willen. Ik sprak ook mensen die met de trein uit Luik kwamen, waar ze familie hebben, om zich te laten registreren, maar om 12.00 uur al voor een gesloten deur stonden terwijl overal 17u30 was aangekondigd. Dit zijn schrijnende taferelen. Ik nodig iedereen uit om naar de Heizel te gaan, want je gelooft het niet als je het niet zelf hebt gezien.

Collegelid Sven Gatz: Momenteel wordt eerst gekeken binnen het bestaande OKAN-aanbod van de 3 secundaire scholen. Op dit ogenblik zijn er 102 OKAN-leerlingen in het basisonderwijs, 273 in het secundair onderwijs en 41 in het deeltijds secundair onderwijs.

We vermoeden dat deze cijfers de komende dagen gevoelig omhoog zullen gaan. Ook het Franstalig onderwijs zal zijn duit in het zakje doen. Dat spreekt voor zich.

Wat de trauma's betreffen, weet ik van de voorbereidingen van de Vlaamse Regering dat waarschijnlijk in extra middelen voor de CLB's wordt voorzien. Daar gebeurt de opvang immers meestal. Maar het kan natuurlijk ook zijn dat de ergste pijnpunten pas later bovenkomen. Uw situatieschets is correct. De schoolteams zullen daar omzichtig moeten mee omgaan. Dat is zeker niet eenvoudig, maar er wordt naar versterking voor en vanuit de CLB's gekeken.

Uiteraard zal ik de vraag van mevrouw Els Rochette aan mevrouw Elke Van den Brandt overmaken. Momenteel is het moeilijk de afweging te maken of de registratie vooral federaal dan wel via het Gewest moet worden afgehandeld en of andere helpende handen nodig zijn en afwisselend kunnen worden ingeschakeld. Ik kan daar niet meteen op antwoorden. Ik hoor uw

noodkreet en zal nagaan of het mogelijk is om mensen vrij te maken. Dan moet goed worden bekeken wat de taken precies inhouden. Het kan niet de bedoeling zijn de verwarring nog te vergroten, wat uiteraard niet uw bedoeling is. Ik dank u zeker voor uw betrokkenheid. We weten allemaal waarvoor we staan, al kunnen we de diepte van deze crisis onmogelijk nu peilen. We zullen zeker de opvang van deze mensen zo goed mogelijk trachten te verzekeren, een menselijke opdracht waar we allemaal achterstaan.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik sluit me natuurlijk aan bij wat het collegelid zegt. Het wordt nog een moeilijke opgave om de opvang zo goed mogelijk te begeleiden.

- *Het incident is gesloten.*
- *De vergadering wordt om 11u32 uur gesloten.*
- *De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.*

BIJLAGEN**Schriftelijke vragen – Indiening**

Er werden schriftelijke vragen ingediend door mevrouw Bianca Debaets, de heer Dominiek Lootens-Stael en de heer Fouad Ahidar.

TREFWOORDENREGISTER

Duaal leren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, blz. 15

Make-over van lerarenkamers in Brusselse Nederlandstalige scholen, blz. 20

Mogelijkheden omtrent ‘sociale kruideniers’ in het kader van voedselarmoede, blz. 11

Oekraïense vluchtelingen in Brussel, blz. 22

Robin-pas, blz. 3

Samengevoegde vragen om uitleg

Zie - Robin-pas

Samengevoegde vraag om uitleg en actualiteitsvraag

Zie - Oekraïense vluchtelingen in Brussel

Virtueel museum van Vlaanderen, blz. 10

Vragen om uitleg

- Zie** - Duaal leren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- Make-over van lerarenkamers in Brusselse Nederlandstalige scholen
- Mogelijkheden omtrent ‘sociale kruideniers’ in het kader van voedselarmoede
- Virtueel museum van Vlaanderen